

พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา
ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ณัฐมานันท์ เรือนดาหลวง

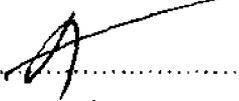
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

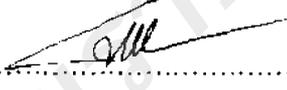
ปีการศึกษา 2551

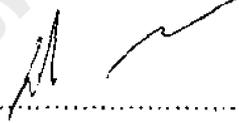
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เสนอโดยนางสาวณัฐชานันท์ เรือนดาหลวง เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

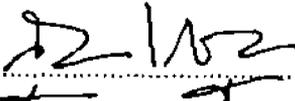

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 26 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ สุขเคหา)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ สุขเคหา
ชื่อนักศึกษา	ณัฐชานันท์ เรือนดาหลวง
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 356 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ภาพรวมพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำในระดับมากที่สุดในด้าน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และมีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำในระดับมากในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

2. ค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศและจำแนกตามระดับการศึกษา แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ากับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี

3. ค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างผู้บริหารกับกรรมการสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title Transformation leadership behavior in Administrators of Administrators teachers and school board member under the Singburi educational service area office

Thesis Advisors Asst. Prof. Nikom Sayounggool
Asst. Prof. Dr. Sanae Sukkeha

Name Natchanan Rueandaluang

Concentration Educational Administration

Academic Year 2008

ABSTRACT

The research aims to 1) study transformation leadership of behavior in Administrators of administrators teachers and school board members under the Sing Buri Education Service Area Office, and 2) compare transformational leadership of Behavior in Administrators of administrators teachers and school board members under the Sing Buri Education Service Area Office as classified by age, educational level, experience, position and school size. The 356 samples employed were the administrators, teachers and school board members under the Sing Buri Education Service Area Office. The research instrument was a questionnaire designed by the researcher with 0.97 reliability. The data was analyzed by a ready-made – program calculate to mean t-test, standard deviation (S.D), one-way ANOVO, and Scheffe's Method.

The findings are as follow:

1. Transformational leadership of behavior in administrators of administrators Teachers and school board members under the Sing Buri Education Service Area Office overall were at high level. When considering in each issue it was at highest Level in the idealized influence and it were at a high level in the inspiration motivation, Intellectual stimulation and individualized consideration.

2. Transformational leadership mean of behavior in administrators of administrators teachers and school board members under the Sing Buri Education Service Area Office were not different as classified by the sample sex and

educational level but it was statistically significant difference at a level of .05 in the idealized influence between bachelor degree and higher bachelor degree sample.

3. Transformational leadership mean of behavior in administrators of administrators teachers and school board members under the Sing Buri Education Service Area Office was not different as classified by the sample age but it were statistically significant difference at a level of .05 between administrators and school board members and between small school size and big school size.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เสน่ห์ สุขเคหา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดเห็นใน
การวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน และท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ดร.วินัย ดิสงส์
ดร.สิรวิภาณี วสุภัทร และนายประสาธน์ ต่านสกุลเจริญ ที่ได้อนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

คุณประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนอาจารย์ทุกท่านที่
ได้ถ่ายทอดความรู้ในด้านการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำงานวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไป
ด้วยดี

ณัฐฉานันท์ เรือนดาหลวง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	13
มาตรฐานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา.....	16
ภาวะผู้นำ.....	20
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	20
ความสำคัญของภาวะผู้นำ.....	22
ประเภทของภาวะผู้นำ.....	24
บทบาทของภาวะผู้นำ.....	25
พฤติกรรมผู้นำ.....	30
ความหมายของพฤติกรรมผู้นำ.....	30
ความสำคัญของพฤติกรรมผู้นำ.....	32
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ.....	33
พฤติกรรมผู้นำตามแนวคิดของยุคส์.....	38
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	42
ความหมายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	42
ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	43
องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	46

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา.....	50
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์.....	50
การสร้างแรงบันดาลใจ.....	52
การกระตุ้นทางปัญญา.....	54
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	60
บทที่ 3	63
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	65
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5	91
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	91
สมมติฐานในการวิจัย.....	91
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	101

	หน้า
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	115
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย.....	122
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	124
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการทำ วิทยานิพนธ์ (Try out).....	130
ภาคผนวก จ หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์.....	132
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	134

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สารบัญญัตราวง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	64
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
ตาราง 3	พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์.....	75
ตาราง 4	พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ.....	76
ตาราง 5	พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการกระตุ้นทางปัญญา.....	77
ตาราง 6	พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล.....	79
ตาราง 7	พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ภาพรวม.....	80
ตาราง 8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ.....	81
ตาราง 9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ.....	82
ตาราง 10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test).....	82

ตาราง 11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง.....	83
ตาราง 12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง	84
ตาราง 13	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเป็นราย คู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....	84
ตาราง 14	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการกระตุ้นทางปัญญาเป็นราย คู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....	85
ตาราง 15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก บุคคลเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง.....	85
ตาราง 16	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ ของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....	86
ตาราง 17	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา...	86
ตาราง 18	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประสบการณ์ใน การทำงาน.....	87

ตาราง 19	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	88
ตาราง 20	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเป็นราย คู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	89
ตาราง 21	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ด้านการกระตุ้นทางปัญญาเป็นราย คู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา.....	89
ตาราง 22	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหาร สถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ภาพรวมเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's test) เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	90

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี